20-ter Jahrgang Nr. 4. Jüdische Pester Zeitung. Montag, 9. Jänner. 1888.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Waitzner-Ring Nr. 3.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden österr. W.
Halbjährig 4 Gulden österr. W.
Vierteljährig 2 Gulden österr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljährig 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס ארגאן. ערשיינט וואכענטליך דרייִמאל.

רעדאקציאָן אונד אדמינים-
טראציאָן בעפינדען זיך:
בודאפעסט,
וואיטצנער-רינג נר. 3,
פראנומעראציאָנס-פרייז:
פיר אסטערייך-אונגארן
גאנציעריג 8 גולדען אָסטר. וויר.
האלבייעריג 4 גולדען אָסטר. וויר.
ווערטעלייעריג 2 גולדען אָסטר. וויר.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעריג 10 גולד. — קר. אָ. וויר.
האלבייעריג 5 גולד. — קר. אָ. וויר.
ווערטעלייעריג 2 גולד. 50 קר. אָ. וויר.
פראנומעראציאָנען
ווערען יעדען טאג אנגענומען.
אנאנצען ווערען
נאך אויפליגנדעם טאריף בערעכנעט.

בודאפעסט מאָנטאג, כה' טבת, תרמ"ח. Erscheint wöchentlich dreimal. וואנצינסטער יאהרגאנג נר. 4 1888

דיא אבזיכט טרעפארטס.

וואס פעראנלאסט דען אונגארישן אונ-טערריכטס מיניסטער, דאס מיטגליעד דעס ליבעראלען קאבינעטס טיסא צו איינער פער-אדרנונג, וועלכע מיט אללען פרייהייטליכען מעגליכ-קייטען אין ווידערשפרוך שטעהט, ווייר מיינען עגען עראלאסס דיס הערען טרעפארט, אין יעל-כעם נעגען דיא גייסטעספרייהייט ארט נעגיריגט ווירד, אינדעם פיעלע הערעטע פאן בריגינען פאר דיא וואהל געשטעללט ווערדען, עגטווידער דעם אפפעגטליכען שולבעווסט אדער איהרער רעליגיאָזען איבערצייגונג צו עגטגאהנען?

הערמאן בריער, דער זאהן דעס אר-טראדאקטען שאכטערס אין קאמארן, האט דאוולבסט פיער גימנאזיאלקלאסען בעגעהרט, אהנע אם וואמסטאג צו שרייבען. דאס שאריעט זייגען פארטשריטטען אין דען לעהרגעגעגשטאנדען נעכט אים גערינגסטען, דענן ער עהרהעלט אין אללען פיער גימנאזיאלקלאסען צייגניסס מיט אויס-צייכנונג. דאמיט דייעגיר פאהיגע אינד פליס-סיגע קנאבע דאס שטודיום פארטעטצען קאנגע, וואהרענד זיין פאטער מיט איהם נאך נייטראא (אין קאמארן) נכט עס קיין אבערגימנאזיום) וויא עס אידם גלאנג, זייגעם זאהנע בייא איינגעגו וויגער גלייבענגעגאנגען קאסט-טאגע אונד דאנן אייך דרייא שטונדען צו פערשאפפען. פיר וועלכע דער יונגע שטודענט מיט קוואטער אונד יאהשע פער-זעהען וויארדע. פיר דאס אבערגע אנגעגעבען נאך מאגליכקייט דיא עלטערן, דער קלייגע בריעפ וואורדע אין דיא פיעפטע קלאססע דעס גייטראער קאטהאלישען גימנאזיומס אייגגעגאמען. ער שריעב אייך וייטער נכט אם וואמסטאג אונד צו ערזע דעס יאהרעס ערהיעלט ער אייך דער אין צייגניסס מיט אויסצייכנונג. אלס ער נון אין דיא וועכסטע קלאססע קאם, מאכטע אידן דער דירעקטאר דאריבער אייפ-מערקזאם, דאס זיין פאטער, וועגן ער אייך דאס-בנאטסטעללפערטרעטער*) וויא, בים מיינס-טערס אים דיא בעפרייאונג זייגעס זאהנעגס פאם שרייבען אם וואמסטאג אנזוכען מוסס. דער אלטע בריעפ איבערייכטע אים נאוועמבער 1887 דורך דיא דירעקציאָן אין אלכעם נעווך אין דאס אינעערכטסמיניסטעריום אונד בעריעפ אין דארויף, דאס ער, אלס שטרענג רעליגיאוער יודע אונד אלס מאנכמאל אייך מיט ראבבינישען פונקטאגען בעטרייטער בעאמטער דער איזר. נעמייגדע (וואפיר ער אין צייגניסס בי-לעגטע), נכט צוגעבען קאנגע, דאס זיין זאהן דאס פערמאט דעס שרייבענס אם וואמסטאג איבער-טרעטע. פאר דען ווייהנאכטספערייען קאם אן דען דירעקטאר דיא מיניסטעריעללע ערלעדיגונג דעס געווכטעס, וועלכע בעגאנג. דאס הערמאן בריעפ פאם שרייבען אם וואמסטאג נכט צו בעפרייען וויא, אן דעם דאריבע פאלגעגדען וואמסטאג פאר-דערטע דער לעהרער דען יונגע מענשען צום שרייי-בען אויף. דיא איין מיניסטעריאל-ערלאסס דיעס פערלאנגטע. דער איבערראשטע הערמאן בריעפ נאך צור אנטוואָרט: „וואס מיר מיינע רעליגיאָן אונד מיין פאטער פערבייטעט, דאס קאנן איך נכט טהון!“ — דאנן אוטס פיר דיך קיין פלאטען דיעס אין דער שולע“. עגטגעגגעטע דער לעהרער אונד ווען אויף דיא טהירע, שלוגצעגד נאהם דער יונגע מאנן וויגע בוכער אונד פערלעסס דאס שול-לאקאל.

דאס אוטס דאס רעליגיאוסמארטיריום אין אונגארן אם עגדע דעס נינעצעהנטען יאהרהונדערטס

אונד וואס דאס? וואהרעס וויל מיניסטער טרעפארט אללען וויסענשאפטליכען עגטוויקעלונגען דער ארטהראדאקסען אונד נכט-ארטהראדאקסען אויך, עגטגעגגעהען נכט נאכגעכען? ער, דער אין פראגען, וועלכע דיא גרונדוואהרהייט דער ליבעראלי-טאט מיינער פערלעגטצען שאן אפט וויגע אנדער-גונגען אונדערטע, ווען מאן איהן דארום ערוווכנט?

דיא אוראכע אוטס אין דעם הארטערען אנטיסעמיטיסמוס צו ווכען, דער אין גראן רעגירט.

דיעגיגען ווייגען, וועלכע דורך פליס פא-הנגיגע, נעגעהרלאסיגע אונד אנדערעס פערבייגנסס אינע פארגעהמע שטעללונג ערגרונגען האבען, ווך קונדער רעלינוואוערעלטערן: דאנן אויף קוישע אנאר אר. ו. ו. אבער אייך אינטער דען געשיפטען ווערען הערפ, טשטעגגע, וואמבערי, פראקאי עטצ. דאס אוטס נכט בייא אוגו, אונדערן אייך אוס אוסלאנדע וא. קרעמיטיר, לאמקער, אקאבי, נראנזי צינן, לאאיריס, לוריוס, אינטס פראנקל, קוראנ-דא (דער געשיפטען הייגע, בארגע אונד אנדערען קאפאצימאטען נאר נכט צו ערגרגען) וואר ען קיי-דער שטרענג-ארטהראדאקסער עלטערן.

אן דעם געלאנגען ווערן אונד אן דען קינ-דערן דעסעלבען — וא קאלקולירט מאן אין גראן — עקוניסטיריס נכט מעהר דיעער עדלע יידישע פיעריגיסט, דער אללעס ווערדרונגס, עגען אלכער ווערן. דיא אצווייאונגען שאן אבגעקוהלט ווער, ווינשט מאן פאן גראן אוס דער אונגארישען געשעללשאפט נאר פיעלע, דען ארטהראדאקסען ווענגערערן אבער, אין דענען דער הייליגע פיעריגיסט אהרער אהנען שטעגקט, מאכטע מאן אללע צוגאנגע צום שטודיום פאר דיא נאוע שלאגען. דאמיט דיא נכט אינמאר צו פאריגהמען שטעללונגען אין דער געשעללשאפט געלאנגען, אהנען נאכין אינפאר דען שולבעווס פערבייגען, דאס גערהם אונטער דען הייגיגען פער-האלטניססען נכט אן, מאן צייגגט וא אלזא. אונ-דעם מאן אהנען דאס שרייבען אם וואמסטאג בע-פיעלט. דאצו עגטווידער געלאנגע ווערן צו ווער-דען אדער דיא שולע צו פערלאססען.

דאס שליעס לאוגמיאָרט וואורדע אין גראן אינגעגגעגען, אונד מיניסטער טרעפארט בייגט זיך פיעגאטספאל פאר דעמיעלבען.

צור טאגעסגעשיכטע.

דיא פארלייטישע לאגע איט יעטצט שאן ווייגער נכט מעהר וא פרעד-ליך. וווא וא פארגעסעגן נאך צו זיין שיגן. דיא רוססישען טרופפענבעוועגונ-גען האבען זיך נכט געגאדערט, אונד יעלכעס דיא דייטשען בראגטער, וועלכע האפפענגספאלל וואהרן, ווך יעטצט מיטדער צופרידיסטליך. דיא רוססישען ציטגגען האבען אידרע שפראכע מר גע-גען דייטשלאנד געמילדערט, געגען אסטערייך-אונ-גארן אבער הגטצען וא נאך איממער פארט.

* * *

דיא געמיגאמע אסטערייכיש-אונגארישע הערעס-פערוואלטונג האט בייהער נכט דיא גאנצע סיממע וועלכע אים מגאמט דע-צעמבער פיר „ווייטערע אנשאפפונגען“ בעשטיממט וואורדע אויפגעבריכט. פאללס זיך דיא מיליטא-רישען גרענצע גגמסטער גע-שטאלטען, אללגעל דיעגגע סיממע אייך נכט פאלל אויפגעבריכט ווערדען.

* * *

איבער דיא אגיטאגיגגיס דער מיניסטער טיסא אונד פעיערוואר אין ווען מהיילט מאן מיט: מיגסטערפראזידיגגט טיסא וגגטצטע פרייטאג וויגע בעזוכע בייא דען פרעמדלאנדישען פערטרעטערן פארט. קאנפערי-מע מיטטאגס מיט דעם מיגסטערפראזידיגגטען גראפען טאאפפע. נאכמיטטאגס לאנגערע צייט מיט דעם מיגסטער דעס אייסערן גראפען קאל-נאקי. האגגערגיגסטער מאראן פעיערוואר. דיא האגגע מערערע שטגדען הגגורך בעראה-טהונגען מיט דעם קריגגסמיגיסטער גראפען בראנדט אונד דעם לאנדעספערטהיידיגגונגס-מגיס-טער גראפען ווילזערסהיימב. אם אבגד וועגג דעם ווערגעזטצעס קאגגען דיא רעגיערונגסטען דער געמיגאמגען ארמעע אגס-גגאמגמט בלאס דריימאל דיא רעערווייסטען דער האגגעגארמעע פיגפמאל וואהרעגד איהרער רעגגסט-צייט צו האבסטגגס דרייאבגגגליכען וואפפגאב-בגגגען אגגעערופען ווערדען. דיא אגגגיהר-רגגג דער רעפעטרעגע אלערעזגגגען מאכטע דיא אגגבערופגגג אל-ערעזגגג

איבנג איהרער רעליגיאן זיך זיא זעהר געוויססענ-האפט. בעזאנדערס אין דער היילינהאלטונג דעס שבת, מיט דער זיא זא וייט געהען, דאסס שאן פרייטאג מיטטאג יעדע ארבייט ביא איהנען אויפ-הארט. פיער טאגעריזיג פאן דאלאה. אין יערים, פאנד דער בארא איגע אנדערע יידישע געטינדע, דיא זיך נאנזן זא פיהרט וויא דיא יודען אין דאלאה. דיא בעהארדען פערהינדערטען איהן, זיך נאהער מיט דען דארטיגען יודען צו בעפריינדען, ווייל זיא פירכטטען, דאסס אסטערדייך-אונגארן פעלליכט פאליטישע אבזיכטען מיט איהנען האבע.

בריעפע דער רעדאקציאן.

העררן ג׳ ל׳ אין ב. דער מאנן מאג יעקב האבען; ער איזט איין פיינד דער ווינשע עבענזא וויא דער פליכע אונד האלט דאפיר, דאסס ווינשע אונד פליכע ניכסט אנדרעעס. אלס איין אונבעדינגטנעס איינגרייפען דעס שטיבנבארענען אין דיא אנענדען דער פארזעהונג דארשעללען.

העררן מ׳ ט׳ אין ר. אד 1: איבער דען נייעסטן ווילאן׳שען שקאנדאל האבען וויר בעריכטעט. דיזס דער וואהל דעס נייען פ״אוידענטען איזט פראנקרייך עבען רוהיג. — אד 2: משום „ודע מה שתשיב.“

העררן א׳ ב׳ אין פ. ווייר בעדויערן אונענדליך, איהרעס וואינשע ניכט ענטשפרעכען צו קאנגע.

העררן ס׳ ה׳ אין ה. בעריכט פערגיסגען. אם בעסטען איזט עס, יענגלאסגיג דיא פ״אנטפראצאן צו ערגייען, דאנן כאנן קיינע נומער פעהלען.

העררן ג׳ ג׳ אין ק. דער רעסט בעזאנדט 1 פל.

עהרוו. העררן ראבב. ש. 6 פל. נאנצ׳אהרליך.

העררן י׳ ב׳ אין אם. ווייר קאנגען איהנען ליידער איינען זאלכען מאנן ניכט פערשאפפען, פעללייכט ווירד איינע א נ נ א נ ס פ אן ווירקונג זיין.

עהרוו. הערן ראבבינאפסשעללפע-טרעפער אין ק. דער דיין דער הייזונגן אראהאקסען נעמינדע הייסס: ר׳ אבהם אליעזער ע ק ש ט י ן.

פערלאָזונג

1) דער טריעסטער 50-פל.-לאוז.

בייא דער אם 2-טען ד. פארגענאמענען ציעהונג פיער דער הויפטטרעפפער מיט 10.000 פל. אויף נו׳ 8812, פערגער געווינגען: יע 1000 פל. נו׳ 5269 אונד 15282, יע 200 פל. נו׳ 3606 4611 4732 8921 10670 אונד יע 150 פל. נו׳ 5629 13178 16554 16881 אונד 17033.

2) דער קרעדיט-לאוז.

(שלוסס.)

יע 400 פל. געווינגען: ס׳ 56 נו׳ 47 50 53 67, ס׳ 89 נו׳ 46 68, ס׳ 297 נו׳ 32 85, ס׳ 364 נו׳ 34, ס׳ 636 נו׳ 83, ס׳ 678 נו׳ 83, ס׳ 991 נו׳ 36, ס׳ 998 נו׳ 88, ס׳ 1005 נו׳ 13 54 39, ס׳ 1312 נו׳ 20 97, ס׳ 1334 נו׳ 20 28 50 36 58 85, ס׳ 1876 נו׳ 38, ס׳ 2833 נו׳ 73, ס׳ 3250 נו׳ 16 81, ס׳ 3722 נו׳ 21 63, ס׳ 3779 נו׳ 65 92 99 אונד ס׳ 3807 נו׳ 12 49 אונד 98.

איין אללע איבריגען אין דען אבזיגען פעריען ענטהאל-טענען געווינגען-נומערן פיער דער קליינסטע געווינן פאן יע 200 פל.

3) דער ווייטער-קאממונאל-לאוז.

(שלוסס.)

יע 250 פל. געווינגען: ס׳ 41 נו׳ 94, 250 נו׳ 39 אונד 77, ס׳ 358 נו׳ 10, ס׳ 571 נו׳ 31 אונד 32, ס׳ 842 נו׳ 19 אונד 21, ס׳ 1237 נו׳ 51, ס׳ 1841 נו׳ 48 אונד ס׳ 2222 נו׳ 18 אונד 53. איין אללע איבריגע, אין דען פערלאזטען פעריען ענטהאל-טענען אונד דיער ניכט בעזאנדערס איינגעפ הרטען געווינגנומערן פאללט דער קליינסטע בעזאנד פאן יע 140 פל.

4) דער אסטערריכישען ראטהע-קרייץ לאוז.

(שלוסס.)

יע 100 פל געווינגען: ס׳ 155 נו׳ 25, ס׳ 386 נו׳ 15, ס׳ 835 נו׳ 4, ס׳ 1578 נו׳ 9, ס׳ 5608 נו׳ 7, ס׳ 5682 נו׳ 23, ס׳ 6885 נו׳ 48, ס׳ 8145 נו׳ 10, ס׳ 8517 נו׳ 12 אונד ס׳ 9213 נו׳ 47; יע 50 פל. געווינגען: ס׳ 1451 נו׳ 5, ס׳ 3894 נו׳ 49, ס׳ 4514 נו׳ 8, ס׳ 5114 נו׳ 33, ס׳ 5212 נו׳ 29, ס׳ 5687 נו׳ 21 אונד ס׳ 6841 נו׳ 17. אין דער פאלגענדען ש ט ל נ ו נ ס צ ע ה ן נ נ וואהרען דיא נאכשטעהענדען צעהן פעריען: 1609 1922 4023 5238 6072 6380 10450 11506 11867 אונד 11982 פערזאט, וועלכע יע דיא נומפטר 1 ביז 50 ענטהאלטען אונד מיט דעם נאמענאלבעזאנג פאן יע 12 פל. איינגעלאזט ווערדען.

5) דער בריינשווייגער 20-טהאלער-לאוז.

(שלוסס.)

יע 300 מארק געווינגען: ס׳ 1561 נו׳ 17, ס׳ 2610 נו׳ 11, ס׳ 3148 נו׳ 24, ס׳ 3818 נו׳ 8, ס׳ 5032 נו׳ 12, ס׳ 5246 נו׳ 24, ס׳ 6859 נו׳ 6, ס׳ 8790 נו׳ 23; יע 225 מארק געווינגען: ס׳ 1457 נו׳ 42, ס׳ 3250 נו׳ 40, ס׳ 6605 נו׳ 1, ס׳ 8827 נו׳ 30, 8827 נו׳ 45.

ראטהאצעהונג פאם 4-טען יאנער 1888.

העראנגנשטאדט	14	47	34	49	29
פ ר א נ	45	41	71	83	86
ל ע מ ב ע ר ג	16	72	33	10	24

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומע-ראנטען אונד פריינדע, זיך מיט איהרען צישריפטען רירעכט אן אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אויך ביטטען ווייר, דיא אדרעסע רייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

וואיטצנער-רינג נומ׳ 3, בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 3.

גענשאפטסבעריכט.

געטרייד״ד-געשאפט. ווייצען וואר נעפעסען ווענינ צו מארקטע נעבראכט. דיא קויפלוסט יואר שוואך.— פרייזע וארען אום 10 קר. נעפאללען.

ווייצען, פרייס׳ 1000 מעטער׳ 81, קילאגראמס 7 65 נור, 1000 מעטערצ׳ 81, קילא 7,60 נור. 200 מטרצ. 80 קילא 7,60 נור. 100 מעטערצענ. 80, קילא 7.60 נולדן, מעטטער-באדען 1100 מעטערצענ׳ 80,5 קילא׳ 7.55 נולדן, — 100 מעטערצענגער 79, קילא. 7.55 נולדען. 100 מטצ. 78 5 קילא 7.40 נול. 100 מטרצ׳ 78. קילא׳ 7.45 נולדרע.— נאיראינגאריישער 100 מעטער-צענ׳ 78, קילא 7.50 נור,— באנאטער 1400 מעטערצ׳ 78,5 קילא 7.55 נולדרען (אללעס פער 3 מאנאטע.)

מאיז 5,60 — 5.75 נור.

נערסטע, פוטטער-וואארע 5,50 — 5,55 נור, מאלץ 6,90 — 7,60 נולדר.

קוקורוץ 6,25—6.35 נול.

האפער. 5,50 — 5,60 נור.

מערמינע-צענטעפ. ווייצען פער פריים-יאהר 7,64 — 7,65 נולד. האפער פער פריים-יאהר 5,92 — 5,94 נור. קוקורוץ פער מאי-יוני 1888, 5,90—5.92 נולד.

רעפס. (קאהל) פער פעפטעמבער-אקטאבער 1888 10.50—10.75 נולד.

פ ע פ ט ע ר ש ל א נ ט פ י ע ה - מ ארקט בייא דעם אם 5-טען ד. מ. הייר אין פעסט אבגעהאלטע נען וואכענמארקטע וואורדען 2777 ששיק גראס- אונד קליינ-פיה צו מארקטע געבראכט. הייראאן וואורדען פערקייפט: 37 ששיק ש ט י ר ע, פער סאאר פאן 75 ביז 160 נולדען — 1265 אכסען דאס סאאר פאן 180—280 נול, 446 קיהע, דאס סאאר פאן 110—200 נול׳ 160 מעלק-קיהע דאס ששיק פאן 80—180 נול׳ 55 ששיק ביפפעל, דאס סאאר פאן 120—190 נול. 180 ששיק קעלבער דאס ששיק —12, 26, נול׳. — ששיק לעמטער דאס סאאר פאן. — — נול. פרייזע פער 100 קילא: אכסענ-פלייש 52—54 נולדען. קוה-פלייש 38 — 44, נולד. קאלב-פלייש 52—54 נולד. אונד ביפפעל-פלייש 36,—42 נולד.

ווייגער פרייזע.

ווייצען פער מאי-יוני 7.91—7.96 נולד. פער פריים-יאהר 7,94—7.96 נול.

מאיז אונגאריישע 71—73 קילא 6,20—6,30 נור

קוקורוץ אונג. 6·80—6,90 נולדען.

האפער אונגאריישע 5,80 — 5,90 נולדען פער מעפטער-צענטנער.

ריבאל 30,50—31, נולד. פער מטרצ.

שפיריטוס 26,25—27,25 נולד. פער 10000 ליטער פרצענט.

הערויסגעבער אונד פעראנטוואר׳טליכער רעדאקטאר

מ. סאבאלטשי.

פרוכט- אונד מעהלפרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוואלטעט פער הקטאל.	פער 100 קילאגראמס
נאדראוننגאריישער	—	—.— —
„	75	—,— —
„	76	—,— —
„	77	—,— —
„	78	7.10 — 7.15
„	79	7.20 — 7.15
„	80	7.25 — 7.20
וויסענבורגער	78	—.— —
„	79	7·35 — 7.30
„	80	7.45 — 7.40
„	81	7.50 — 7.45
„	82	—,— —
„	—	—,— —
„	—	—,— —
פעסטער-באדען	78	—.— —
„	79	7.25 — 7.20
„	80	7.30 — 7.25
„	81	7.40 — 7.35
„	82	—,— —
„	—	—,— —
„	—	—,— —
טהיים	77	—,— —
„	78	—.— —
„	79	7.30 — 7.25
„	80	7.40 — 7.30
„	81	7.50 — 7.45
„	82	—,— —
„	—	—,— —

ריבטע	קוואלטעט פער הקטאל.	פער 100 קילאגראמס
קא (נייא)	72—70	5,80 — 5,55
נערס פוטטער	60	5.60 — 5.20
„ מאלץ	62	—.— —
האפער	41	5.75 — 5.40
קוקורוץ באנאט.	75	5.55 — 5.50
רעפסא אנדערער	73	—.—
הייזע	—	— —

בודאפעסטער	וויצען	פער הקטאל	7.10
	„	פריים-יאהר	7,29
	„		—.—
	קוקורוץ	יוני 1886	5.51
	נערסטע		—.—
	האפער	פריים-יאהר	—.—
	„	הערבסט	5.55
	רעפס	אין-סעפט.	12.25

זאמ מעהל			
		נומטער	0
דער זאק צו 100 קילאגראמס מיט זאק פרייע באהן		„	1
		„	2
		„	3
		„	4
		„	5
		„	6
		„	7
		„	8
		„	8½
שפיריטוס אלטע פעטהאדע פרעטהעל			—
„ נייע „			25
			26

14	10	
13	90	
13	60	
13	30	
12	80	
12	40	
11	50	
10	80	
9	30	
8	40	
28	—	
26	25	

קורז-טאבעללע פאם 5. יאנער.

לאזע.

	d.	kr.
1864-ער 4-פרעצענטיגע שטאאטס-לאוז	131	—
1860-ער „ אנגעב	133	50
רעטטיג „ פיפפעל	136	—
אונגאריש פאפיר-רענטע צו 100 נולדען	162	—
רעטטיג „ „ 50 „	162	—
אונגאריש פרעמדענלאוז צו 100 נולד.	118	—
אמטיסטאל-לאוז	122	50
קאשע רענטענשיינע	55	—
טריפטלאוז	18	25
קרעדיט-לאוז	177	—
קלאר-לאוז	49	—
ווייגעזעטצונג-אנלעהען	116	—
אונגאר. היפפעט-אסיע-לאוז	22	50
טאבאקס-לאוז	26	50
קעלנער-לאוז צו 10 נולד.	10	0
קראטיער לאוז „ 20	47	75
אפנער לאוז „ 40	43	50
מאלם לאוז „ 40	42	50
וורלאף לאוז „ 10	19	50
מאלם לאוז „ 20	55	50
אלאצנער לאוז „ 10	22	75
סט.-גענאאס לאוז „ 40	55	—
טאאבלאר-לאוז „ 20	26	25
אייזענטער לאוז „ 100	137	50
רעטטיג „ 50	68	—
וואלטשיין-לאוז „ 20	31	80
ווינדישגרעץ „ 20	47	—
ווינער לאוז „	130	—
פרעמדע פרעמדענלאוזע	30	—
אונגאר. „ אאטרקייז-לאוז	11	35
דערייניגטע „ „	14	—

ווערטה-פאפיערע.

	d.	kr.
אונגאריש גאלדרענטע צו 4 פרצענט.	97	50
רעטטיג „ „ „	—	—
אסטרייכישע „ „ פריים.	113	—
אונגאריש אאטפיר-רענטע	79	60
אונגאריש גרונדענטלאסטונגען	104	—
אטטפיער באנאטער	104	70
ווייגענגייגער	104	55
גאליציש „	97	50
באהמיש „	109	—
קלאפאטיש אונד סלאוואנישע	104	50
אונגאר. אייזענבאהן-אנלעהען	152	75
ווייגעזעטצונג-אנלעהען-אנצייכנען	100	—
אונגאר. היפפעט-ארבעלאל. אבלייזונגס-אנצייכנען	97	50
בען אם 100 צו 5%	104	50
אונגאר. גרונדענטלאסטונגס אבלייזונגס-אנצייכנען	101	75
אונגאר. מאדענקרייז-אנלעהען 5%	182	—
אלפאלר-פיראמאנדר באנק	179	50
אונגאר. גאליצישע אייזענבאהן צו	176	—
אונגאר. טאבאק-אקטיען-באנק	175	—
אונגאר. וויסקבאנק		

נעלד-קורז.

	d.	kr.
וילבער אוסטריא	—	
דוקאטען	5	95
אקצאיין-גאלד. 8 נולד. פאלדישטק	10	02
ווינער וויסכסלקאפאן	61	75
20 מארק-שטיקקע	12	34
וויסטער אוסטריאל	10	43
וויסטער אאטריאל ובקל	1	09

Eigenthümer: Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI.

Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrassystrasse Nr. 12.

פרייליכערווייז אבגעראלפן איט. אינערע דאר-טינן גלייבענסגענאססן האבן אים דיעזע אנ-לאססע אפפענטליכע דאנקען-נאטטעדיענסטע פערענשטאלטעט. — דיא ענטוויקקעלונג דער יידי-שען קאראינען אים הייליגען לאנדע וואורדע בע-קאנטליך דאדורך ווהר ערהעבליך נעהינדערט, דאסס דער סולטאן דען קאלאנישטען הייזער צו בויען פערבאטען האטטע. נון ווירד אונו אים קאנסטאנטינאפעל מיטגעטהיילט דאסס סולטאן אבדול האמיד דיעזעס פערבאט יעטצט דאהין אבגעאנדערט האט, דאסס דער שטאטטהאל-טער פאן יערוזאלעם, ר ע נ י פ פאשא, יעדעס קאלאנישטען אויף דעססען אנווכען דיא ערלויבנים צום בויא איינעס הויזעס ערטהיילען קאן. גלייכ-צייטיג האט דער סולטאן איך דיא פערארדונג, דאסס דיא נאך פאלאסטינא קאממענדען פרעמדען זיך דאועלבסט האבסטענס 30 טאגע איפהאלטען דירפען. אבגעאנדערט אונד דיא איפענטהאלטסצייט איך ד ר י א מ א נ א ט ע פערלאנגערט. — מאן ווירד ניכט פערלאנגען, ווען מאן דיעזעס וואהלוויאללען דעס סולטאנס מיט דעם גנגעוויאר-טיגען אויפגעמהאלטע דעס באראנס ה י ר ש אין קאנסטאנטינאפעל אין צוזאמענהאנג ברינגט.

" (ש ב ט א ש ר .) וויא מאן דעם המגיד אים פ ע ק ר י נ ג מיטטהיילט, וואהנען דאועלבסט אונד אין אנדערען שטאדטען בעראס ווידען, וועלכע בעהויפטען, פאס שטאמטע א ש ר צו זיין, אין איה-דער רעליגיאנסאבענע ווייסען דיא איבערגעבען פאן דען אנדערען יידען אב איר מאנכע יידישע תלי-גיאנסגעטעצע ווי אידגען גאנץ אינגעקאנגט.

" (ו ו ר ן א ו נ ד ב ר י ס ט ע ן) בעטטעלט זיך איינע פאן דער רוסישען פירסטען נ א ר ט ש א ק א פ פ - א ו י א ו ו א ר א פ פ זאגבען אין פאריי נרשיענגען בראשירע אלס אנט-ווארט איך דיא שריפט דאס פעייערטעט פראנק-רייך דעם אונטיכעמטען ד ר י מ א נ ט.

" (י י ד י ש ע ם א ו י ם פ א ר ו .) אין דער הויפטשטאדט פראנקרייכס ווירד אללואהרלך פאן איינעם אנדערען נעו יכטספאיר אנטגעגען אן דיא ריכטער איינע פייערליכע אנשפראכע געהאלטען, אין וועלכער דיעזעלבען צור געוויסכנדאפטעקייט אונד גערעכטיגקייט ערמאהנט ווירדען. וויא עס אים פאריז גנעמעלדעט ווירד, וואר עס געריכטס-פראזידענט בראך, קאנזסטאריאל-מיטגליעד דער פאריזער אזיר, נעמיינדע, וועלכער הייער דיעזע אנ-שפראכע אן דיא ריכטער העלט.

" (ט א ד ע ם פ א ל ל .) אם מיטטוואך איט אין ק ר א ש י א דער ווירעקטאר דער דאר-טיגען אזיר, עלעמענטאר שולע אונד סעקרעטאר דער קולטוסגעמיינדע מ. נ. ר א ט ט ע נ ב ע ר ג אים אלטער פאן 54 יאהרען געשטארבען. דער זאהן דעם פערבליבענען איזט דער אבער-רעבינאטצע דר. יוליוס ר א ט ט ע נ ב ע ר ג. דאס לייכענבעגאנגניס פאנד אם דאנערסטאג אונטער צאהלרייכער בעטהייליגונג שטאטט. דיא פערדיענטע דעם פערשטארבענען ווירדיגטע הערר אבערראבבינער ל י ע ב ע ר מ א נ ן אין איינער ערגרייפענדען טרויערערעדע.

" (א י נ ע פ א ל נ ע ד ע ס א ב ע ר-ג ל י ב ע נ ס .) דער ווייגער גאלדוואארין-אגנגט עדוארד ק. הייראטהעטע פאר 2 יאהרען אין יגנ'ס. פערמאגנדעס מארכען פאס לאנדע. דיא א ר דאס לעבען דער גראססטאדט ניכט גע-וואהנטע יונגע פרויא פיהלט זיך נאך איינעס יאה-רע אידרער עהע אונגלייקליך אונד מאכטע אדה-רעס מאנגע אפטער דען פאראשלאג. וויא צו שייידן וואס דעיזע יעדאך ענטשיעדען פערווייגערטע. אם צווייטען יאהרע דער עהע געבאר דיא יונגע פרויא איינען שאהן קנאבען, אונד פאן דא אן לעבטע דאס עהעפאאר יעהר גלייקליך. באלד אדרייע גר-קראנקטע דער מאנן אן איינער שווערען ערקאל-טונג. אבוואהל זיין צושטאנד — נאך פערזיכערונג דעם ארצטעס — קיין גאפאהרליכער וואר. נערוטטה דיא יונגע פרויא דענאך אין פערצווייפלונג אונד וויא הארטע נאר נכט צו ווייגען איך. דעם מאנגע קאם דאס בעדענקליך פאר אונד ער פראגטע דען גרייבען. דאס ער וא לאנגע נישאפפליך צו טהון האבע, אונד דאכטע. דאסס ער אין פערראלטנים הינטער מיינעם רוקקען האבע. איינע נאכבארין נאב מיר דען ראט, איינע קארטע אויפשלאגערין איפ-צוזיכען. דיעזע נאב מיר איינען פערראטטמען נא-געל. וועלכען וויא צור נאכטצייט אים דעם פרייד-האפע נעראלט האטטע אונד איך האבע אדען. וויא מיר דיא קארטע אויפשלאגערין בעפאהל. פאר דעם בעמטע מ'נעם מאנגגס אין דען פיסבבארין גע-שלאגען. ווען ער אדגען ווירקליך אונטרייא איזט. וא מיכס ער באלד קראנק ווי דרדען אונד שטערבען. נאכדעם ער איך דיעזען נאנגע נעטרייטען זיין ווייב. זין איזט מיין מאן. דען איך אנאיסטפרבלייב-בע. קראנק נעווי רדען ער מיסס שטערבען. אונד איך בין ווע נארזערין! — אומזאנסט ווכסט דער ארצעט. אדער דאס קינדשע דער נאנצען ואכע צו ערקלארען אונד צו פערזוכערן, דאסס אידער מאנן אין ווענגען טאגען שאן פאללשטאנדיג געזונד זיין ווירדע. אם עולבען אבענד נאך מיססטע דיא יונגע פרויא ווענען פלאטצליך איסנעבראכענער טאבוויטס אינס אידרענהיז געבראכט ווירדען. דער מאנן איזט הייטע בעריטס ווידער גאנץ געזונד, אבער יונגע פרויא ווירד — נאך אויסאגע דער ארצטע — פאס וואהנזינ גיע מעהר געהיילט ווערדען!

" (דער קאמפף מיט וואל-פען.) אים בוחארער קאמטאט האבען זיך זייט דעם איינטרייטט דער קאלטע דיא וואלפע אין שרעקקליכער ווייזע פערמעהרט. דיעזער טאגע ווארדע אין וואלאכע אויף דער פאהרט פאן גנעדפאלוא נאך בעלגעיעט פאן דרייא וואלפען איבערפאללען. דיעזע שפראנגען ערסט אויף דיא פפערדע, וועלכע נכט פאן דער שטאללע צו ברינגען ווארען אונד איבערפיעלען דאנן אויך דען אינאססען דעם וואגעס. וועלכער אורעטטבאר פערלארען געווען וואר. ווען נכט צור רעכטען צייט הילפע גקקאמטען ווארע. עס פוהר נאמליך צוגאללע דער נאטאר איינער בעגאבבארטען גענעמדע. וועלכער אינען נראססען הונד ביא זיך האטטע, דעם יונגעס. דער הונד ווארף זיך אויף אינען דער וואלפע. וועלכע דאנן מיט פערזיינטען קראפטען אויף דען הונד לאוסגעלען אונד איהן צו טאדע ביססען. אין דעם קאמפפע קאם אויך אינער דער וואלפע אים לעבען: אין צווייטער וואהרדע פאס נאטאר ערשאפפען, וואהרענד דער דריטטע דאס וויטע ביכטע. דער פאן דען וואלפען געבים-מענע וואלאכע לעגט שווער קראנק דאריעדער.

" (א ן ר ו ס ס ' ש-פ א ל (ן) איזט דיא קאלטע זא גראסס. דאסס פ ' ע ' ל ' ע מ ' ע-ש ' ע ן א ' נ ' ד ט ' ה ' ע ' ר ' ע ע ' ר ' פ ' ר ' ' ע ' ר ' ע ן. אויף אפפענטליכען פלאטצען אין ו ' א ' ר ' ש ' ' '

דיא בולגאַרען ווער יעמצט דאַפּעלט וואַכ-אַם אויף טרעפּפּען אַלגעמיינע מאַסרעגעלן צור פערהיטונג. זיא מעלדעט מאַן איס זאַפיאַ: דיא געמינדעאַמטער וואַרדען אַנגעוויעזען, בינען דריסטיג מאַנען נאָך יע 200 הייזער אין פּוחרוועק זאַממט 2 פּפערדען פיר דיא אַרמעע ביציטשטעל-לען. — דאַס בולגאַרישע קרעגסמיניסטעריום האַט איינע ליעפערונג פיר דען 1-טען אַפּריל איסטע-שרעבען אויף 14,000 מאַרגיסטער, 100,000 רעזערוויע-פּאַטראָנטאַשען, 140,000 אינפאַנטעריע-פּאַטראָנטאַ-שען, 70,000 ליבערעמען, 70,000 נעזעטער-רעמען אונד 100,000 מעגאַשע-טאַלען.

אויף דיא אין פערשיעדענען בלאַטטערן איס-נעשפּראָכענע מיינונג, דאַס פּרעסע פערטראַוט אים אינטערעססע דעם אייראָפּאַישען פרידענס אַב-דאַנקען ווערדע, ערקלערט דיא „סויאַבאַראַ", דאַס אַנגעגרעפענטע בולגאַרישע ציטונגסבלאַטט פאָלגענדעס: „דיא בולגאַרען ליעבען אויף פער-נאַטטערן דען פרידען פיר זיינע עדלע זעלבסט-אַפּפערונג. ער ווערדע נאַטירלעכאַלס עטוואַס זיינע קראַכען אויף דעם שלאַכטפעלדע אין דען רייהען דער בולגאַרישען אַרמעע ביי דער פערטהיידיגונג דעם פאַטערלאַנדעס צוריקקלאַסען, אַלס איינען זאָלכע מאַרד אין זיך זעלבסט אונד אין דער נאַציאָן, וועלכע אויהם איהר שיקקזאַל אָפּפערטריטט, בענעהען."

פערשיעדענע נייאַנקייטען.

(קאַזעד ווידעל) איז אין-וואַהל. ער לייעדעט אַן אַרקאַלטונג מיט הייזערקייט אונד אַן אונטערלייבסבעשווערדען. פאַן מאַ-בער זייטע וואַרדע דאַס אויזאַהלען דעם גרייזען מאַנאַרכען אַלס איין ערגסטערעס בעצייכענעס. יעדאַך בעזאָגען דיא נייעסטען מעלדונגען אויס בערלין, דאַס קיינע אַרזאַכע צור בעזאָרגניס אויס דאַס בעפעהלען דעם דייטשען קאַזעדס פאַרהאַנדען זייא.

(אויס פּעטערסבורג) ווירד געמעלדעט, דאַס דער קאַזעדליכע האָף אַנפאַנגס נאָכסטער וואָכע פאַן נאָטשיגע נאָך פּעטערסבורג פיר אייגען צעהנטאַגליכען אויפענטהאַלט אַבגעזעדלט, עס ווערדען דעם אַלס נאָכן אייסטע-אַפּריליגע פאַלצייליכע מאַססרעגעלן אַנגעזאָגט. הערערטע פאַן בעזאָרגען צו-ווייל-אַנגעטאָן ווערדען אַנגעזאָרגען צור אַבער-וואַכונג דער פאַם צאַרען צו בעזעטצען שטראַסען.

(אויס מונקאַטשער וואַהל בעצירקע) טרעטען מערערע ליבעראַלע קאַנדידאַטען פיר דאַס דייטשע אַבגעאָרדנעטען אויף.

געשיכטע

דעם אונגאַרישען פרייהייטסקאַמפּפעס.

(1-טע פאָרזעטצונג.)

2.

אויסברוך דעם פאָליטישען שטורמעס.

וואָהרענד דיא אים פאָרגען קאַסיעל געשעהרי-טען עראָיגנעסען זיך אין פעסבורג צוטרוגען, הערשלאָג דיא נאַכריכט דאַס לאַנד, דאַס אין פאַריז דיא רעוואָלוציאָן אויסגעבראָכען אונד דיא רעפּובליק אויסגערופען זייא. דעזע נאַכריכט בעשעפטיגט זיך אויך. איינע פּעבערדאַמע אינהאַלטע האַטטע זיך דעם נאַנצען וועלטהיילס בעמאַכ-טיגט. דיא פאָלקער פערלאַנגען איבע אַלל ענערגיש פע-פאַסונגען. גען פראַנקען אויך דיא אונגאַרישען וויכטיגע ענערגיע אויף.

אַם 3-טען מאַרץ פיל אין אונגעהייערע מענ-שענמענגע דען שאַנדע-וואַר צו פעסבורג. מאַן פיהל-טע, דאַס וויכטיגעס בעפאָרשטעהט. נאָך עראָפּפנונג דער זיטצונג שעלדלעט דער אבגעאָרדנעטע דעם ראַבבע קאַס-מאַטה, קאַרגיוס בּ אַ אַ ג ה. דען אונטראַג, מאַן מאַכט צור בעראַטונג דער נאַציאָן. מאַטעסאַה אוס אויפקלאַרונג איבער דען שאַנדע דער ווייענער נאַציאָנאַלבאַנק ערוזוכען. אויף דיא נאַכריכט פאַן דער אין פראַנקרייך אויסגעבראָ-כען רעוואָלוציאָן וואַר נאָטליך דער ווערטה דער ווייענער באַנקנאָטען פאַלאַטליך טיעף געזונקען.

נון ערהאָב זיך קאָשוטה, דער אין פייערער דערע אויסאייגאַנדערזעטצען, דאַס מאַן בייא דעם בלאָ-מיסטען שאַנטען האַט יעדאַר אַנדערעס דיאַרעס אין אַר מאַן האַפּפּט, דאַס ער אייגטטמען געוואַלט ווערדען ווירד. דאַ זיך דיא איבריגען קאַנדידאַטען פעראַלאַסטע ערען דיספּטען, זיך נאַנטליך פאַן דער אויסטמאַלונג קאַנדידאַטען צוריקצוציעהען.

(פּעראַנדטאַשען פיר סאַ-נ'טאַטע-אַלדאַטען.) אויף פערפיגונג דעם קרעגסמיניסטעריומס ווערדען „פּעראַנדטאַ-שען פיר בלעסיר'טענטראַגער אונד סאַנטאַטסאַלדאַ-טען אייגעפיהרט. דיעזע פערבאַנדטאַשע איזט אַס לייבערעמען צו טראָגען אונד עגטראַלט: 10 שטיקק פערבאַנד-פּאַטראָנען, 1 שטיקק אַדערפּעססע, 50 נאַדאַס בוטטאַלע אין דיקקען טאַפּפען, 1 שטיקק קלייגען מעסער אין פערצייגטעס אייגענבלעך, גע-פּרעסטס, 2 שטיקק נאַדאַסע, דריעקקען טעכער אונד 3 שטיקק בינדען, 5 שטיקק וכעדהייטסנאַדעלן צו דען בינדען, 1 שטיקק מאַנטאַטס-טעשטעמענט-סער. יעדע פערבאַנדפּאַטראָנע ענטהאַלט אין איי-נער הילזע אייס פערזאַמענטפּאַפּיער: 1 שטיקקען יאַדאָפּאַרטרען אַרזאַנטען, 4-1 נאַדאַס וועטעע-טעע בייטייאַלע, 1 שטיקק קאַמפּרעססע, 1 שטיקק בינדע מיט אייגער וכעדהייטסנאַדעל, 1 שטיקק וואַסערדיכטען פערבאַנד שטאָף, פּראָשען אַמטט טראָגשטיר, 4 שטיקק האַלטשיגען פאַן בערעד, 1 שטיקק פעלדטראָגען אַמטט טראָגשטען אונד 4 צוגלאַטערען. דאַס בולדעט דיא נעטעדרעע פאַטאַטס-פעלדאַיסרעסטען דער בלעסיר'טענ-טראָגער אייגען באַטאַלאָן דער אינפאַנטעריע אונד דער יאַגערטרופּפּע.

(קרעגאַדער פּרעדען?) אים בראַדי ווירד טעלעגראַפיר: טראָטען דער שיגבאַר פּייזעלדערען שטעמעגען ווירד נאָך אויסאָגע פאַן אייגענעיגען — אַן דער בעפעס-סטיגונג אונד פערפּאַיאַנטיגונג פאַן רובנא אונד ראַיגא מיט אונדרמידעטעס. פאַסט פערטערטעס אייפער נעאַרבייטעט אונד פּרעדען גראַסע ציפּוד-דען דאַרטהין שטאַטט.

(דיא פּעטאַפּי-נעזעלל-שאַפט) הייזלט אַס פּרייטאָג פאַרמיטאָג אונטער דעם פאָרזיטצע מאַרין אַקאַיס אים פּראַסטאַאַרע דעם הייזענען נייען ראַטההייזעס אויה-דיע צייאַלפּטע נעזעראַלפערזאַמלונג. נאַכדעם יאַ-קאָ דיא פערזאַמלונג בעגריסטע אונד הערפאַר-נעהאַבען האַטטע, דאַס דאַס אונזעהען דער נעזעלל-שאַפט אין פאַרטייאַדיגעס שטיגען בעגריפּפען זייא. אַס פאַלאַ אַבראַנ'דען סעקרעטאַ-ריאַטסבעריכט, דער אים דען פאַרטראַגען דעם אַב-געלייפּענען יאַהרעס הייזענען לוזונג דאַצ'ים אונד דר. אַראַלף וויַבעשטיים מיט

בעזאָרגערע אויסצוגיג הערפאַרהאַב. צום שלוס-סע עריאַהטע דער בעריכט דיא מאַנלייכ-קייט דעס קרעגעס. „וואַס אומעער געשעהען מאָג, הייסטס עס דאַרין — דיא אונ-גאַרישע לייטערטער ווירד אויך אים נעריייש דער וואַפען נכט פערשטעמען, אונדערן אים נעגענ-טהייל דאַן נאָך הייטער שפּרעכען, ווען דאַס וואַרט דעס הייסטערס אונד דער קאָמענדאַנטער אונאַנדער אבלאָזען. עס שטעהט צו ערוואַרטען, דאַס מאַן דאַנן אינערע נעזעלליגאַפט אין ערסטער רייהע טרעפּפען ווירד, דען דיא פערפאָלגטעט דער הויפּטפאַלע נאַמע: אַלעקסאַנדער פעטאַפי."

(דער ווייגער פּעראַין-קרעמה.) דער נוד יידישע אויזיטטאַטסאַ-דער צו מטאַלדערען האַט אונד דעסען צוגעקע עס אים. יידישעס ולכסבעוואַסטסיין צו פאַרדערן אונד דיא פּפלעגע דער נעשיכטע אונד דער לי-טעראַטור דעס יודענטהומס צו פערבריטטען. האַט אַס 1-טען פּ. מ. אין ערהעבענדעס מאַקקאַ-באַערפּעסס פּעראַנשטאַלטעט וועלכעס אין צאַהלרייכעס פאַרגעהמעס פּובליקום בייוואָנטע. דאַס רייעדטראַגנעס דעס פעסטעס פיעל דעס פעראַין צור אינטערעסטטעגונג אַרטער אויה. שטי-דיגעדער אין ווען צו.

(אין יידישער רעסטעראַ.) אים דער גראַסעטענטהיילס פאַן רומאַנען בעוואָהנטען נעמיגדע ווארטעזאַ (קאַמיטאַט סיליאַד) ווירד אין נעשרעבען. דאַס דאַרט הערד בערגאַט פּיינגעכיס אונטער דעם פאַהאַטעד בעגייסטערונג דער נעוא ממטען אייזוואַהרשאַפט צום אַרטסרעטטער נעוואַהלט וואַרדע. דיעזע וואַהל איז דער נעזעגנעטטעקייט עדרעזאַטעקייט אונד כאַראַקטעריסטעקייט דעס נעוואַהלטען צו-צושרייבען. דער — וואַס נעוויס הערפאַרגעהאַבען צו ווערדען פערדיענט — אין יאַהרהאַטער יאַ שטיס אים דער נעטט אייגע האַרעסבייטע פאַן דען וואַטעגען דער יידישען דעלעגיאַן אבגעשיקט.

(אַלדען אויסלאַנדישען יודען אין רוסס-ש-פאַלען.) יעלכע ביזהער גילדע-פאַטעגטע ערסטער קראַסע האַטטען, ווער-דען אַלבע אויך פיר דאַס יאַהר 18 ערטהיילט. זאַ לייטטע אין בעפעהל דעס רוססישען פינאַנ-מיניסטעריומס אַן אַלדע נעזעבדע-קאַמטערן אים קאַנגרייך פאַלען.

(נוטע נאַכריכטען אויס פאַלאַסטינאַ.) אים ירושלים שרייבט מאַן אַנס דאַס פאָרט עדליך דער לאַנדעזעהנטע רעגען אין אייסגעבעגער ווייזע נעדערנעגאַנגען אונד דאַס דעס דרייקקערדען נעזעגנעס-דעסען אונד נכט ווייטער, דאַס פיר דאַסזעלבע אין שפּערגינג אים דאַנע פאַללען."

נאַכדעם זיך דער בעגייסטערטע בייפאַל, דער דיעזע דיעזע בעגלייטעטע, נערענס דאַסטע, לעגטע דאַשעשטע ווינען אדרעסס-עגזעוואַרזיך פאַן אין וועלכעס ער דען ווינ-שען דער נאַציאָן פרייהייטען אויסדריקק פערלעה. דער עגזעוואַרזיך ווירדע אויך אייגשטעמטע אנגענאָמען אונד דען מאַנאַטען אי עזיהנדע. אים מאַנגאַנדהייז דיעזע ער אייגע ערהאַבטעע דעגאַטטע הערפאַר, אונד דער מאַרא-טען ערזיכט אים פערזאַגונג דערזעלבען בין צו זייגער ריקקעהר אים ווינ, וואַהרע ער וואַפאַס ווייטען.

אינצווישען טרייסטען זיך אויף אַללען ווייטען דיא-הענדע נעוויסטעזוואַלקען.

פּלאַטאַרי ליעף דיא נאַכריכט אין, אין ווען זייא דיא רעוואָלוציאָן אויסגעבראָכען. אַס 13-טען מאַרץ וואַרי-דע אבער ווען דער בעלאַגערונגסצוסטאַנד פערהאַנגען. דיא שאַרט וואַרדע דען שטאַטסגעשעפט אונד נעמאַנד הייגגע-לאַסען. מאַן הילט אויף דען שטאַטסגעדענען, דער שרייא דעס נעגען דיא פאַליסיק מעסטרעגעלס עריבעטער. מען פאָלקעס עשטעטיגט דיא לוסט. דיא האַבסבורג וואַר מיט זאַרראַטען אַנגעפילט, דאַס פאָלק דראַנגט זיך בע-וואַפענעט דורך דיא שראַנקען אונד פאַרדערטעט מיט לוי-מער שטיטטע, עס מאַנען זיינע פייהייטליכען ווינשע דעס קאַזעזע אינטערבעריטעט ווערדען. דיא אנטוואָרט דער לאַנדעס-שאַנדע לויטעט אויסווייכענד. דאַרום אַנז דער אינבע-

---

געשיכטע

דעם אונגאַרישען פרייהייטסקאַמפּפעס.

(1-טע פאָרזעטצונג.)

2.

אויסברוך דעם פאָליטישען שטורמעס.

וואָהרענד דיא אים פאָרגען קאַסיעל געשעהרי-טען עראָיגנעסען זיך אין פעסבורג צוטרוגען, הערשלאָג דיא נאַכריכט דאַס לאַנד, דאַס אין פאַריז דיא רעוואָלוציאָן אויסגעבראָכען אונד דיא רעפּובליק אויסגערופען זייא. דעזע נאַכריכט בעשעפטיגט זיך אויך. איינע פּעבערדאַמע אינהאַלטע האַטטע זיך דעם נאַנצען וועלטהיילס בעמאַכ-טיגט. דיא פאָלקער פערלאַנגען איבע אַלל ענערגיש פע-פאַסונגען. גען פראַנקען אויך דיא אונגאַרישען וויכטיגע ענערגיע אויף.

אַם 3-טען מאַרץ פיל אין אונגעהייערע מענ-שענמענגע דען שאַנדע-וואַר צו פעסבורג. מאַן פיהל-טע, דאַס וויכטיגעס בעפאָרשטעהט. נאָך עראָפּפנונג דער זיטצונג שעלדלעט דער אבגעאָרדנעטע דעם ראַבבע קאַס-מאַטה, קאַרגיוס בּ אַ אַ ג ה. דען אונטראַג, מאַן מאַכט צור בעראַטונג דער נאַציאָן. מאַטעסאַה אוס אויפקלאַרונג איבער דען שאַנדע דער ווייענער נאַציאָנאַלבאַנק ערזוכען. אויף דיא נאַכריכט פאַן דער אין פראַנקרייך אויסגעבראָ-כען רעוואָלוציאָן וואַר נאָטליך דער ווערטה דער ווייענער באַנקנאָטען פאַלאַטליך טיעף געזונקען.

נון ערהאָב זיך קאָשוטה, דער אין פייערער דערע אויסאייגאַנדערזעטצען, דאַס מאַן בייא דעם בלאָ-

---

מיסטען שאַנטען האַט יעדאַר אַנדערעס דיאַרעס אין אַר מאַן האַפּפּט, דאַס ער אייגטטמען געוואַלט ווערדען ווירד. דאַ זיך דיא איבריגען קאַנדידאַטען פעראַלאַסטע ערען דיספּטען, זיך נאַנטליך פאַן דער אויסטמאַלונג קאַנדידאַטען צוריקצוציעהען.

(פּעראַנדטאַשען פיר סאַ-נ'טאַטע-אַלדאַטען.) אויף פערפיגונג דעם קרעגסמיניסטעריומס ווערדען „פּעראַנדטאַ-שען פיר בלעסיר'טענטראַגער אונד סאַנטאַטסאַלדאַ-טען אייגעפיהרט. דיעזע פערבאַנדטאַשע איזט אַס לייבערעמען צו טראָגען אונד עגטראַלט: 10 שטיקק פערבאַנד-פּאַטראָנען, 1 שטיקק אַדערפּעססע, 50 נאַדאַס בוטטאַלע אין דיקקען טאַפּפען, 1 שטיקק קלייגען מעסער אין פערצייגטעס אייגענבלעך, גע-פּרעסטס, 2 שטיקק נאַדאַסע, דריעקקען טעכער אונד 3 שטיקק בינדען, 5 שטיקק וכעדהייטסנאַדעלן צו דען בינדען, 1 שטיקק מאַנטאַטס-טעשטעמענט-סער. יעדע פערבאַנדפּאַטראָנע ענטהאַלט אין איי-נער הילזע אייס פערזאַמענטפּאַפּיער: 1 שטיקקען יאַדאָפּאַרטרען אַרזאַנטען, 4-1 נאַדאַס וועטעע-טעע בייטייאַלע, 1 שטיקק קאַמפּרעססע, 1 שטיקק בינדע מיט אייגער וכעדהייטסנאַדעל, 1 שטיקק וואַסערדיכטען פערבאַנד שטאָף, פּראָשען אַמטט טראָגשטיר, 4 שטיקק האַלטשיגען פאַן בערעד, 1 שטיקק פעלדטראָגען אַמטט טראָגשטען אונד 4 צוגלאַטערען. דאַס בולדעט דיא נעטעדרעע פאַטאַטס-פעלדאַיסרעסטען דער בלעסיר'טענ-טראָגער אייגען באַטאַלאָן דער אינפאַנטעריע אונד דער יאַגערטרופּפּע.

(קרעגאַדער פּרעדען?) אים בראַדי ווירד טעלעגראַפיר: טראָטען דער שיגבאַר פּייזעלדערען שטעמעגען ווירד נאָך אויסאָגע פאַן אייגענעיגען — אַן דער בעפעס-סטיגונג אונד פערפּאַיאַנטיגונג פאַן רובנא אונד ראַיגא מיט אונדרמידעטעס. פאַסט פערטערטעס אייפער נעאַרבייטעט אונד פּרעדען גראַסע ציפּוד-דען דאַרטהין שטאַטט.

(דיא פּעטאַפּי-נעזעלל-שאַפט) הייזלט אַס פּרייטאָג פאַרמיטאָג אונטער דעם פאָרזיטצע מאַרין אַקאַיס אים פּראַסטאַאַרע דעם הייזענען נייען ראַטההייזעס אויה-דיע צייאַלפּטע נעזעראַלפערזאַמלונג. נאַכדעם יאַ-קאָ דיא פערזאַמלונג בעגריסטע אונד הערפאַר-נעהאַבען האַטטע, דאַס דאַס אונזעהען דער נעזעלל-שאַפט אין פאַרטייאַדיגעס שטיגען בעגריפּפען זייא. אַס פאַלאַ אַבראַנ'דען סעקרעטאַ-ריאַטסבעריכט, דער אים דען פאַרטראַגען דעם אַב-געלייפּענען יאַהרעס הייזענען לוזונג דאַצ'ים אונד דר. אַראַלף וויַבעשטיים מיט

דען וואַנען נאָך אייגעס נאַנק-אויסדריקק נכט שטעהט בל-בען ווייטן. פיעזעמבער מיטטע אונגאַרן אין זולכסשאַנ-דעגס פיאַנאַעטיסטעריום פאַרדען „האַבען ווי-וואַנען ער — אין פעראַנטוואָרטליכעס פיאַנאַעטיסטעריום. זאַ ווער אין דער אַנגע, פיר דען נאַלאַנג דעס שראַנגס, פיר דיא בעריטיסטע דעס לאַנדעס אונד פיר עדעלליגע אַללער פּפלעגען מיט קלינגער שאַראַפּקייט צו זאַרגען." נאַכדעם ער דאַראַן עראָגנעגעס, דאַס ער דיעזען נעגענ-שאַנד שאַן בייא דער דעקאַפּע אַבגעבע דיא אַנטוואָרט אויף דאַס קאָנגליכע האַנדשרייבען בעשעאָכען האַבע, וויינע ער דאַרויף הין, דאַס „אַלקעס, דיא נאָך אַר דייא מאַנאַטען אַן אייגער זאַ נאַהען וועדרינג נכט נעטרייטע, אירדע פּרייהייט ווייטער נעוואָגנען האַבען." פיעזעגע נאַב ער ווייגע שטערק אַבער דיא אַבגעוועריכקייט דער אונגאַרישען נאַציאָן אייסדריקק אונד פיהרטע דאַס דיכטע-וואָרט אַן:

„דען פּרייהייטען אייגענבליק
נכט קיינע נאָשטהייט דיר צוריקק!"

„דאַס פאָלק איזט אונזערנאַנגליך — אונטע ער ווייטער — אונד אינזערנאַנגליך ווייטען ווער אויך זיין פאַטעלאַנד אונד דען נראַנץ דעס הערשערהייזעס. דיא קינדער דער פערנאַנגליכען צייט זינקען נאָך ווייגענען מאַנען אין דאַס נראַב: אבער דעס האַפּפּנונגסאַללען שראַסאַלינגס אויס דעס הייזע האַבסבורג, דעס ערצהערצאָגס פ ר אַ נ ץ י אָ, ז ע ף, דער בייא ווייגעס עריסטען אויסדרייבען דיא לייבע דער נאַציאָן נעוואָגנען האַב, הערדס דאַס ערבע אייגעס נלאַנצענדען סראַגעס. דער זיינע קראַפט אויס דער

פּייהיים שאַפּפּס. פיר נעלעגבע הערזיטטאַטסאַ-אַפּפּען דיא אַרדער נוט אונד בלוט; דאַך איז בע-דרוקעגדרס ריגיעגנס-דעסען אויזנ נכט ווייטער, דאַס פיר דאַסזעלבע אייגן שפּערגינג אים נכט דאַבע פאַללען."

נאַכדעם זיך דער בעגייסטערטע בייפאַל, דער דיעזע דיעזע בעגלייטעטע, נערענס דאַסטע, לעגטע דאַשעשטע ווינען אדרעסס-עגזעוואַרזיך פאַן אין וועלכעס ער דען ווינ-שען דער נאַציאָן פרייהייטען אויסדריקק פערלעה. דער עגזעוואַרזיך ווירדע אויך אייגטטמען אנגענאָמען אונד דען מאַנאַטען אי עזיהנדע. אים מאַנגאַנדהייז דיעזע ער אייגע ערהאַבטעע דעגאַטטע הערפאַר, אונד דער מאַרא-טען ערזיכט אים פערזאַגונג דערזעלבען בין צו זייגער ריקקעהר אים ווינ, וואַהרע ער וואַפאַס ווייטען.

אינצווישען טרייסטען זיך אויף אַללען ווייטען דיא-הענדע נעוויסטעזוואַלקען.

פּלאַטאַרי ליעף דיא נאַכריכט אין, אין ווען זייא דיא רעוואָלוציאָן אויסגעבראָכען. אַס 13-טען מאַרץ וואַרי-דע אבער ווען דער בעלאַגערונגסצוסטאַנד פערהאַנגען. דיא שאַרט וואַרדע דען שטאַטסגעשעפט אונד נעמאַנד הייגגע-לאַסען. מאַן הילט אויף דען שטאַטסגעדענען דעדען. דער שרייא דעס נעגען דיא פאַליסיק מעסטרעגעלס עריבעטער. מען פאָלקעס עשטעטיגט דיא לוסט. דיא האַבסבורג וואַר מיט זאַרראַטען אַנגעפילט, דאַס פאָלק דראַנגט זיך בע-וואַפענעט דורך דיא שראַנקען אונד פאַרדערטעט מיט לוי-מער שטיטטע, עס מאַנען זיינע פייהייטליכען ווינשע דעס קאַזעזע אינטערבעריטעס ווערדען. דיא אנטוואָרט דער לאַנדעס-שאַנדע לויטעט אויסווייכענד. דאַרום אַנז דער אינבע-

---

געשיכטע

דעם אונגאַרישען פרייהייטסקאַמפּפעס.

(1-טע פאָרזעטצונג.)

2.

אויסברוך דעם פאָליטישען שטורמעס.

וואָהרענד דיא אים פאָרגען קאַסיעל געשעהרי-טען עראָיגנעסען זיך אין פעסבורג צוטרוגען, הערשלאָג דיא נאַכריכט דאַס לאַנד, דאַס אין פאַריז דיא רעוואָלוציאָן אויסגעבראָכען אונד דיא רעפּובליק אויסגערופען זייא. דעזע נאַכריכט בעשעפטיגט זיך אויך. איינע פּעבערדאַמע אינהאַלטע האַטטע זיך דעם נאַנצען וועלטהיילס בעמאַכ-טיגט. דיא פאָלקער פערלאַנגען איבע אַלל ענערגיש פע-פאַסונגען. גען פראַנקען אויך דיא אונגאַרישען וויכטיגע ענערגיע אויף.

אַם 3-טען מאַרץ פיל אין אונגעהייערע מענ-שענמענגע דען שאַנדע-וואַר צו פעסבורג. מאַן פיהל-טע, דאַס וויכטיגעס בעפאָרשטעהט. נאָך עראָפּפנונג דער זיטצונג שעלדלעט דער אבגעאָרדנעטע דעם ראַבבע קאַס-מאַטה, קאַרגיוס בּ אַ אַ ג ה. דען אונטראַג, מאַן מאַכט צור בעראַטונג דער נאַציאָן. מאַטעסאַה אוס אויפקלאַרונג איבער דען שאַנדע דער ווייענער נאַציאָנאַלבאַנק ערזוכען. אויף דיא נאַכריכט פאַן דער אין פראַנקרייך אויסגעבראָ-כען רעוואָלוציאָן וואַר נאָטליך דער ווערטה דער ווייענער באַנקנאָטען פאַלאַטליך טיעף געזונקען.

נון ערהאָב זיך קאָשוטה, דער אין פייערער דערע אויסאייגאַנדערזעטצען, דאַס מאַן בייא דעם בלאָ-